

సస్య సంరక్షణ

సస్యరక్షణ

సామూహిక ఎలుకల నిర్మూలనా కార్యక్రమము :

సముద్రతీర జిల్లాలైన కృష్ణా, గుంటూరు, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాల్లో సం॥ పొడవునా వరి పండించబడును. అలాగే వేసవికాలంలో పప్పుధాన్యాలు కూడా పండించబడును. ఆ విధంగా పంటలు నాశనమొనర్చు ఎలుకల అభివృద్ధికి ఇది అనుకూలమైన వాతావరణం. డెల్టా ప్రాంతంలో తుఫాను వర్షములు, వర్షాలలో తడిసిన ప్రాంతములో పొడయిన వరి ధాన్యము, మొ॥నవి కూడా ఎలుకల పెరుగుదలకు అనుకూలమైన పరిస్థితి. ఈ సమస్య వలన పండించిన ధాన్యము ఎక్కువగా నష్టమగుచున్నది.

లక్ష్యములు :

సామూహిక ఎలుకల నిర్మూలనా కార్యక్రమము యొక్క లక్ష్యములు ఏమనగా, ఈ జీవుల వల్ల కలుగు వరి పంట నష్టాన్ని తగ్గించుట మరియు నాణ్యమైన ధాన్యాన్ని పండించుట

ఈ కార్యక్రమాన్ని అమలుపరచు ప్రాంతం: ఈ కార్యక్రమము కృష్ణా, గుంటూరు, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, నెల్లూరు (5) జిల్లాల్లో అమలుపరచబడుచున్నది. ఇది 2003-2004 సం॥లలో ప్రారంభించబడినది.

ఈ కార్యక్రమము వల్ల కలుగు లాభాలు: ఈ కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయుట వలన ప్రతి హెక్టారుకు 5-8 క్వింటాళ్ల వరి ధాన్యము సంరక్షించబడును. 2017-18 సం॥లలో ఈ ప్రణాళిక క్రింద 14.84 లక్షల హెక్టార్ల విస్తీర్ణము లక్ష్యముగా నిర్దేశించబడినది.

ఈ కార్యక్రమంలో భాగంగా వరి పంటను నాశనం చేయు ఎలుకలను చంపు మందులకై రూ.171.00 లక్షలు పెట్టుబడిగా నిర్ణయింపబడినది.

ఎలుకలను నియంత్రించు కార్యక్రమమును 2017-18 సం॥లో అమలు చేయుటకు మార్గదర్శకాలు:

- ఎ) వరి పంటను నాశనము చేయు ఎలుకలను నియంత్రించు కార్యక్రమాన్ని జిల్లాల్లో ఎంపిక చేయబడిన అన్ని గ్రామాలందు నిర్దేశింపబడిన తేదీన ప్రారంభించవలెను. ఈ ఉద్యమమును అన్ని మండలాల యందు గ్రామాలకు విస్తరింపచేసి ఒక నిర్దేశిత సమయములో తప్పక పూర్తి చేయవలెను.
- బి) గ్రామములో నిర్దేశించిన సమయంలో బహిరంగ ప్రదేశాలలో విషపు ఎరను తయారు చేసి, రైతులకు అందుబాటులో ఉంచవలెను.
- సి) ఈ ఎరలకు అయ్యే ఖర్చును రైతులు భరించవలెను.
- డి) విషపు ఎరలను సాగు విస్తీర్ణం ప్రకారం బట్టి రైతులకు పంపిణీ చేయవలెను.
- ఇ) ఎలుకల నిర్మూలనా కార్యక్రమమును వ్యవసాయ క్షేత్రములందే కాక ఇతర సాధారణ స్థలాలందును, రోడ్లు, కాలువలు, మురుగుకాలువల తిన్నెలు, పోరంబోకు స్థలాలు, వృధాగా ఉన్న నేలల్లో కూడా అమలుచేయవలెను.

ఎఫ్) వృధా నేలలందును, ఇతర ప్రభుత్వ భూములందును, ఈ విషపు ఎరలను కొని, వాడుటకు అయ్యే ఖర్చును గ్రామ పంచాయితీ భరించవలెను.

జి) ఈ కార్యక్రమము గ్రామాన్ని ఒక యూనిట్ గా తీసుకొని సామూహికంగా నిర్వహించవలెను.

హెచ్) ఈ ఉద్యమాన్ని సమన్వయ పరుచుటకు, ప్రేరణ ఇచ్చుటకు, గ్రామంలో గల సంస్థలన్నింటి సహకారం తీసుకోవలెను

ఈ పథకము యొక్క ఆచరణ : ఈ కార్యక్రమము క్రింద ఎన్నుకోబడిన మండలాలన్నింటిలో హెక్టారుకు 8 నుండి 10 గ్రాముల బ్రోమోడియోలోస్ రసాయనము (0.25%CB) ను రైతులందరికి 100% సబ్సిడీతో పంపిణీ చేయబడును.

ఈ రసాయనమును నూకలు, వెజిటబుల్ ఆయిల్ మొలగు ఎరలతో కలిపి రైతులు పంటల నష్టము కలుగు ప్రాంతాలందు ఉంచవలెను.

ఈ కార్యక్రమము మొత్తము గ్రామ స్థాయిలో అమలు చేయుబడును. గ్రామములోని రైతులందరు ఒకే రోజు దీన్ని అమలు చేయుట వలన పంటలు నాశనం చేయు ఎలుకలు ఎక్కువగా చనిపోవుటకు అవకాశమున్నది.

2017-18 సం॥లలో ప్రణాళిక యొక్క కార్యాచరణ :

2017-18 సం॥లలో తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, SPSR నెల్లూరు జిల్లాలలో RKVY పథకము క్రింద 171.00 లక్షల రూపాయల బడ్జెట్ తో 14.84 లక్షల హెక్టారులలో అమలు చేయుటకు ఉద్దేశించబడినది.

సబ్సిడీ నమూనా: ఈ కార్యక్రమం అమలు చేయుటకు షెడ్యూల్ కులాలు, షెడ్యూల్ తెగలు మరియు సామాన్య రైతులకు 100% సబ్సిడీపై హెక్టారుకు 8 నుండి 10 గ్రాముల బ్రోమోడియోలిస్ మందును పంపిణీ చేయబడును. నూకలు, వెజిటబుల్ నూనె వంటి ఎరలకు అయ్యే ఖర్చు రైతులు భరించెదరు.

2. క్రిమి సంహారక మందుల పరీక్షప్రయోగశాలలను అభివృద్ధి చేయడం :

క్రిమి సంహారక మందులను ఉపయోగించుట వలన చీడల నివారణ జరిగి పంట దిగుబడి పెరిగే అవకాశమున్నది. క్రిమి సంహారక మందులను ఉపయోగించుటకు ముందు వాటి నాణ్యతను పరీక్షించుటకు ఎక్కువ నమూనాలను విశ్లేషణ చేయవలసిన అవసరమున్నది. కావున ప్రయోగశాలలో ఈ మందుల నాణ్యతను మొదట పరీక్షించిన పిదపనే రైతులకు అందించవలెను. దీని కొరకై క్రిమి సంహారక మందుల పరీక్ష ప్రయోగ శాలలకు ఆధునిక పరికరాలను అందించవలెను.

లక్ష్యములు:

- 1) రైతులకు పంపిణీ చేయుటకు క్రిమి సంహారక మందులు, జీవ క్రిమిసంహారకముల యొక్క నమూనాలను విశ్లేషించుట ద్వారా వాటి నాణ్యతను అంచనా వేయుట.
- 2) క్రిమిసంహారక మందుల ప్రయోగశాలలను ఆధునిక పరికరాలతో సిద్ధపరచుట.

అమలు చేయు ప్రాంతము :

2017-18 సం॥నకు 5270 క్రిమిసంహారక మందుల నమూనాల సేకరణ మరియు విశ్లేషణ లక్ష్యముగా నిర్దేశింపబడినవి. ఈ నమూనాలు గుంటూరులో గల PTL మరియు కోడింగ్ సెంటర్లో కోడింగ్ చేయబడును. వీటి విశ్లేషణ తాడేపల్లిగూడెం, విశాఖపట్నం, గుంటూరు, కర్నూలు, అనంతపురంలలో గల PTLలలో చేయబడును. ఈ నమూనాలు రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాలనుండి సేకరించబడును.

ఆశించిన లాభాలు / ఫలితాలు :

1. నాణ్యతగల పురుగుమందులు రైతులకు అందుబాటులో ఉండేలా చూడవచ్చు
2. అనుమతిలేని / నాణ్యత సరిగా లేని పురుగుమందుల విక్రయాలను అరికట్టవచ్చు.

క్రిమి సంహారకాలను విక్రయించు డీలర్ నుండి, తయారీ కేంద్రము నుండి పురుగు మందుల పర్యవేక్షణాధికారి చేత తీసుకొనుబడిన నమూనాలను క్రిమిసంహారక పరీక్షాకేంద్రాలందు విశ్లేషించవలెను. వాటి ఫలితమును Insecticides Act, 1968లో పొందుపరచిన నియమాల ప్రకారం సరైన సమయంలో పురుగు మందుల పర్యవేక్షణాధికారికి పంపవలెను.

సబ్సిడీ పద్ధతి:

సబ్సిడీ ద్రవ్యము గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ గా అన్ని ప్రయోగశాలలకు ఆధునిక పరికరాలు సమకూర్చుకొనుటకు రూ. 350. 58 లక్షలు ప్రతిపాదించబడినది.

ఆచరణ:

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఐదు క్రిమి సంహారక పరీక్షాకేంద్రాలు నమూనాలను విశ్లేషించుటకై పని చేయుచున్నవి. 2017-18 సం॥లో 5270 క్రిమి సంహారకాలు, రసాయనాల నమూనాలు పరీక్షించవలెనని నిర్దేశించబడినది. రాష్ట్రంలో గల అన్ని ప్రయోగశాలలకు నిర్వహణ, విశ్లేషణ సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించుటకు తగిన సూచనలు, ఆజ్ఞలు ఇవ్వబడినవి.

3) జీవ ఉత్పత్తులు నాణ్యతా విశ్లేషణ:

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎక్కువ సంస్థలు జీవ ఉత్పత్తులను తయారు చేసి అమ్మెడి వ్యాపారములో ఉన్నవి, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉపయోగించు జీవ ఉత్పత్తులు ఏ పరిశోధన సంస్థ సిఫారసు చేయబడినవి కాదు. పైగా ఈ జీవ ఉత్పత్తులను తయారుచేయు సంస్థలకు ఎట్టి సాధనా సంపత్తి, వసతులు అనగా యంత్రాలు, మరియు ఉత్పత్తులను పరీక్షించు సాధనాలు లేవు. వారి వద్ద పురుగు మందులు తయారుచేయు కేంద్రాలలో వలె యోగ్యులైన రసాయన శాస్త్రజ్ఞులు, సాంకేతిక నిపుణులు లేరు.

ఈ సంస్థలు నాణ్యతలేని ఉత్పత్తులను ఎక్కువ ధరకు అమ్ముట వలన రైతులకు ఉత్పత్తి ధర పెరిగిపోతున్నది, పంటల దిగుబడి తగ్గిపోవుట వలన రైతులు నష్టపోతున్నారు, ఒక్కొక్కసారి ఈ జీవ ఉత్పత్తులతో పాటు క్రిమి సంహారక అవశేషాలు ఎక్కువగా కనపడుచున్నవి. పంట ఉత్పత్తుల పేరుతో వారు రసాయనిక క్రిమి సంహారకాలను అమ్ముట వలన రాష్ట్రము నుండి ఇతర ప్రాంతాలకు ఎగుమతి చేయు జీవ ఉత్పత్తులు నిరాకరించబడుచున్నవి. ఎందుకనగా అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకన్నా ఎక్కువగా అందులో క్రిమి సంహారక అవశేషాలు కనబడుచున్నవి.

లక్ష్యాలు :

- ❖ మార్కెట్లో లభించు జీవ ఉత్పత్తుల యొక్క నాణ్యతను పరీక్షించుట
- ❖ ఉత్పత్తులలో క్రిమి సంహారక అవశేషాలు అంతర్జాతీయ ప్రమాణాల కంటే ఎక్కువగా ఉండకుండా వ్యవసాయక ఎగుమతుల తిరస్కరణను నిలుపుచేయుట.

ఆచరణ : 2017-18 సం॥లో రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాలకు 4000 జీవ ఉత్పత్తి నమూనాల సేకరణ లక్ష్యముగా నిర్దేశించబడినవి. ఈ జీవ ఉత్పత్తులను విశ్లేషించుటకు ప్రతి నమూనాకు 10000 రూపాయలు చొప్పున INM ప్రణాళిక క్రింద సాధారణ రాష్ట్ర పథకము (NSP) లో 4000 జీవ ఉత్పత్తుల విశ్లేషణకై రూ. 400 లక్షలు ప్రతిపాదించడమైనది. (గత సం॥ల చెల్లింపు బకాయిలతో కలిపి)

ఆశించిన లాభాలు/ ఫలితాలు :

- జీవ ఉత్పత్తులను తయారుచేయు సంస్థలు ఎట్టి పరిశోధనా ఫలితాలు లేకుండానే వేర్వేరు పేర్లతో జీవ ఉత్పత్తులను అమ్ముట వలన మానవుల ఆరోగ్యం దెబ్బతినుటయే గాక రైతులకు నష్టం వాటిల్లును. జీవ ఉత్పత్తులను పరీక్షా కేంద్రాలలో పరీక్షించుట వలన నాణ్యత ప్రమాణాల ప్రకారం లేని జీవ ఉత్పత్తులను అదుపుచేయవచ్చును.

సూచనలు :

- ★ నమూనాలను ఎన్నుకున్నప్పుడు BIS ప్రమాణ పద్ధతులను అనుసరించి, ప్రతి నమూనాలో మూడు భాగాలను ఎన్నుకొనవలెను.
- ★ నమూనాలను ఫారం ఎ&బి లో సూచించిన వివరములతో పంచనామా చేసి ఎన్నుకొనవలెను. ఫారం ఎ ను నమూనాల యొక్క మూడు భాగాలతో కూడా పంపవలెను.
- ★ మూడుభాగాలలో మొదటి భాగమును ప్రయోగశాల నమూనాగా గుర్తించి, గుంటూరులో గల DDA(IA) PTL మరియు కోడింగ్ సెంటర్కు పంపవలెను. రెండవ భాగాన్ని రెఫరీ నమూనాగా గుర్తించి భవిష్యత్తులో పరిశీలన చేయుటకు భద్రపరచుచూ ఆయా జిల్లా యొక్క JDA కు పంపవలెను.
- ★ మూడవ భాగమును సంబంధించిన డీలర్కు అందించవలెను.
- ★ నమూనాలను ఎన్నుకొన్నప్పుడు ఆ విషయమును ఫారం బి లో డీలర్కు తెలుపుతూ, అతని నుండి పురుగు మందుల నియంత్రణాధికారి రసీదును పొందవలెను.
- ★ ఎన్నుకొనబడిన నమూనాలను కోడింగ్ సెంటర్కు వెంటనే పంపాలి.

సబ్సిడీ పద్ధతి :

NSP-INM క్రింద ప్రతిపాదించబడిన ద్రవ్యమును గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ గా విడుదల చేయబడును.

అనుబంధము -1

ఎలుకల నిర్మూలనా కార్యక్రమము - 2017-18

క్ర. సం	జిల్లా	లక్ష్యములు					
		భౌగోళిక విస్తీర్ణము (లక్షల హెక్టార్లలో)		ఆర్థిక స్థితి (లక్షల రూపాయల్లో)			
		ఖరీఫ్	రబీ	Gen (76%)	Scp (17%)	Tsp (7%)	మొత్తం
1	కృష్ణా	2.4	0	22.57	5.05	2.08	29.7
2	గుంటూరు	1.77	0	17.02	3.81	1.57	22.4
3	తూర్పుగోదావరి	2.52	1.75	40.49	9.06	3.73	53.3
4	పశ్చిమ గోదావరి	2.59	2.26	35.48	7.94	3.27	46.7
5	యస్పియస్ఆర్ నెల్లూరు	0	1.51	14.44	3.23	1.33	19
మొత్తం		9.28	5.52	130.01	29.08	11.97	171.09

అనుబంధము -2

2017-18 పురుగు మందుల పరీక్షా కేంద్రాల సామర్థ్యం పెంచుట

క్ర. సం	పి.టి.ఎల్. పేరు	ప్రతిపాదించబడిన ఆర్థిక మొత్తం (రూ.లక్షలలో)
1	పి.టి.ఎల్. అనంతపురం	9.50
2	పి.టి.ఎల్. విశాఖపట్నం	35.40
3	పి.టి.ఎల్. కర్నూలు	55.68
4	పి.టి.ఎల్. గుంటూరు	20.00
5	పి.టి.ఎల్. తాడేపల్లి గూడెం (ప.గో.జి)	230.00
మొత్తం		350.58

ప్రయోగశాలల వారీ క్రిమి సంహారక మందుల పరీక్షా లక్ష్యములు 2017-18

క్ర. సం	పి.టి.ఎల్. పేరు	విశ్లేషణ చేయు నమూనాల సంఖ్య
1	పి.టి.ఎల్. అనంతపురం	1200
2	పి.టి.ఎల్. విశాఖపట్నం	710
3	పి.టి.ఎల్. కర్నూలు	820
4	పి.టి.ఎల్. గుంటూరు	1540
5	పి.టి.ఎల్. తాడేపల్లి గూడెం (ప.గో.జి)	1000
మొత్తం		5270